

Od czasu wybuchu pandemii COVID-19 część rodzin została bezpośrednio dotknięta rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-coV-2. Wiele osób zachorowało, a część z nich zmarła. Jednak pośrednio, pandemia dotknęła niemal wszystkie rodziny, ponieważ większość krajów na świecie wdrożyła daleko idące polityki społecznego dystansowania ograniczając możliwość wyjazdów za granicę, zamykając szkoły, przedszkola, żłobki, niektóre miejsca pracy, parki czy inne przestrzenie publiczne oraz ograniczając dostęp do sklepów czy miejsc oferujących różnego rodzaju usługi.

Celem naszego projektu jest ocena różnorodnych, krótko i długoterminowych konsekwencji polityk wprowadzonych w reakcji na pandemię COVID-19 na podział obowiązków domowych i zawodowych między partnerami oraz ich sytuację na rynku pracy (rodzaj umowy o pracę, stabilność pracy, zarobki, pełnione stanowisko) w Polsce oraz w międzynarodowej perspektywie porównawczej.

Główny nacisk zostanie położony na ocenę sytuacji pracujących rodziców z dziećmi pozostającymi na utrzymaniu, którzy zostali poważnie dotknięci pandemią w wyniku zamknięcia szkół, żłobków i przedszkoli oraz zakłóceń w realizacji swojej pracy zawodowej. Po raz pierwszy we współczesnych społeczeństwach pracujący partnerzy, którzy mieli już ustalony pewien podział obowiązków domowych i rodzinnych, musieli niespodziewanie go zmienić z powodu nagłego wzrostu obowiązków związanych z opieką nad dziećmi. Jednocześnie praca z domu stała się nagle dostępna dla wielu pracowników. Te nowe okoliczności tworzą nadzwyczajną sytuację, która może prowadzić zarówno do zaostrzenia nierówności płci w podziale pracy płatnej i nieodpłatnej, jak również do zwiększenia równości w tym podziale.

Rozpoczynając XXI wiek nadal jesteśmy świadkami utrzymywania się nierównego podziału obowiązków domowych wśród pracujących rodziców, co może mieć liczne negatywne konsekwencje. Stwarza bowiem poważną barierę dla karier zawodowych kobiet, prowadząc do długotrwałego obniżenia ich dochodów, a ostatecznie do ubóstwa kobiet w starszym wieku. Powoduje to również utratę zasobów ludzkich, silne napięcia między pracą i rodziną wśród pracujących kobiet, obniżenie ich intencji prokreacyjnych, a także konflikty małżeńskie. Analiza zmian podziału pracy ze względu na płeć w czasach pandemii COVID-19 oraz mechanizmów leżących u podstaw tych zmian ma zatem podstawowe znaczenie dla kompleksowego zrozumienia wpływu obecnej pandemii na funkcjonowanie i dobrobyt społeczeństw.

W naszym projekcie zwracamy szczególną uwagę na: 1) mechanizmy leżące u podstaw zmian w podziale obowiązków rodzinnych i domowych między partnerami; 2) moderującą rolę kontekstu kulturowego i gospodarczego dla tych zmian oraz ich wpływu na sytuację kobiet i mężczyzn na rynku pracy; 3) rolę polityk społecznego dystansowania oraz towarzyszących im polityk „amortyzujących” wprowadzonych w odpowiedzi na pandemię, na sytuację kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Aby osiągnąć cele tego projektu, będziemy korzystać z kilku źródeł danych wysokiej jakości, z których najważniejszym jest specjalne, złożone z dwóch fal, reprezentatywne badanie ankietowe, opracowane w ramach współpracy międzynarodowej z partnerami z Niemiec, Hiszpanii, Kanady, USA, i Szwecji.